

Kontakt

Hem: 0660-526 10

Mobil: 0738 - 085914

Mail: mitzydorado@hotmail.com

Rapport

Här handlar det om att hunden ska ta sig fram själv i skogen och springa mellan två förare.

Därför bör hunden vara viltren, självständig, älska att springa och ha hög koncentrationsförmåga. Hunden ska dessutom ha god kondition så att den klarar av det hårda fysiska arbetet som rapport kräver.

Vissa anser också att föraren ska ha egenskaper såsom kunskap, tid, intresse, ansvarskänsla, fantasi, uthållighet och vilja.

Rapport**Använd litteratur**

Rapporthunden Inki och Roland Sjösten (-86)

Spårdressyr Sune Johansson (-86)

Jag har talat med tre av Sveriges bästa rapportförare:

Vilka modeller har förarna beskrivit?**Anna Petterson, Certs Croft och Simba**

Anna anser att det viktigaste i all rapportträning är att hålla uppe motivationen hos hunden hela tiden. Hon tränar med mycket "flockövningar" och "motivationsövningar". Olika metoder Anna har för att stärka flockkänslan:

Kontakt

Hem: 0660-526 10

Mobil: 0738 - 085914

Mail: mitzydorado@hotmail.com

"Ellipsen"; Förarna går ut sida vid sida och har hunden helt lös. Efter ett tag går förarna snett ut, ifrån varandra och låter hunden få springa fritt emellan dem. När hunden kommer fram ges belöningar. Därefter låter man hunden vara så att den kan springa till den andre föraren. Efter ett tag går man så att man närmar sig varandra igen och tills slut går man sida vid sida. Anna anser det vara lagom att göra om "ellipsen" 3-4 gånger per träningstillfälle, se bild.

Anna tränar först på öppen mark så att båda förarna kan se hunden sen tränar man i skogen och ökar avståndet mellan varandra. Denna metod gör att hunden känner att den får ihop sin flock igen då man kommit ifrån varandra. -Belöningen blir att hunden lyckas få ihop flocken på egen hand.

Denna övning börjar man med redan vid 10 -12 veckors ålder om man redan då vet att man ska träna rapport. Valpträningen endast i lätt terräng och med korta avstånd för att öka valpens flockkänsla (ett par gånger max).

"gå ifrån"; Förarna går ifrån varandra och när man är ca 75-100 meter bort vänder man och går emot varandra igen. Hunden får springa fritt emellan och jobba ihop flocken. Man tränar även på att hunden springer emellan sina förare när de är på väg bort från varandra. Ingen ögonkontakt med hunden då man går ifrån om det inte behövs.

Om hunden föredrar någon av förarna är det viktigt att man tänker på att stärka gemenskapen mellan den andre och hunden. Till exempel med bättre godis hos den förare som ska förstärkas eller kraftigare och roligare beröm.

Anna tränar mycket med att dela upp momentet i små bitar. Uppbindning, framföring, signaler, förlängningar och till och med att springa tränas först separat och byggs sedan in i momentet allt eftersom.

Uppbindning; Attributen (filt, koppel, ryggsäck, hylsa, täcke mm) införs från början i träningen. I början får hunden ligga eller sitta ett mycket kort tag vid ett träd sen gör man en kort budföring. Båda förarna är synliga för hunden. Målbilden är att hunden skall klara att sitta uppbunden i 45 minuter mellan skicken innan man startar på tävling. Hunden ska klara vara så koncentrerad att den kommer ihåg vad den ska göra efter så lång tid. Då är man uppe på så lång tid har man inte synliga förare och normal lång tränings sträcka, 600-900 meter som längst, inklusive förlängningar.

Framföring; Ingen uppbinding när framföring introduceras, den ena föraren går i väg med hunden 50-60 meter vänder upp och gör en kort framföring med att sitta ett par sekunder sen får hunden springa. Tänk på att ha tyst och lugn hund innan sändandet.

Springandet; Hunden skall alltid ha högsta möjliga fart emellan stationerna. Anna tränar alltid på lättsprungen mark. Dels för att hunden ska få in "rätt tempo i benen" dels för att

Kontakt

Hem: 0660-526 10

Mobil: 0738 - 085914

Mail: mitzydorado@hotmail.com

undvika skador. Svårsprungen terräng anser hon är avmotiverande. Anna tränar aldrig fullsträcka, högst 700-900 meter som längst på grund av att det ska kännas lätt, hunden ska bibehålla farten hela tiden utan att bli trött.

Störningsträning; Hunden ska grundtränas noggrant innan störningar läggs in i träningen. Anna tycker att den ska kunna sitta/ligga stilla och tyst, springa 500 meter och klara 4-5 skick när man börjar lägga in störningar. Anna börjar med att ha en "dummyhund" med. En hund som sitter uppbunden och tyst vid stationen och inte springer. Man kan gärna ha en sådan hund på vardera station. Dessa hundar kan senare vara mycket aktiva på stationerna träna lydnad, skall och leka med sin förare. Hunden ska fortfarande kunna koncentrera sig på sin uppgift (att springa till den andra stationen vad som än händer i omgivningen). Om problem skulle uppstå och hunden inte vill springa tar Anna till "tittupp", men går alltid tillbaka helt innan hunden skickas.

När hunden klarar att springa med störande omgivning på stationerna bygger hon på med att en rutinerad hund får springa först. Aldrig två hundar ute samtidigt i träning. Hon tränar hellre möte med andra hundar under kontrollerade former på en stig.

Förlängningar; Anna tränar mycket små förlängningar i början, ca 20 meter långa. Mjölksyreförlängningar övar hon först då hunden är väl genomtränad på att kunna ta förlängningar. Hon tränar aldrig längre förlängningar än 350-400 meter, lägger hellre in någon svårighet.

Hinder på sträckan; Naturliga hinder på sträckan tränar hon också planerat. Hon ser till att en station finns i närheten så att en förare kan se hur hunden löser problemet. Hon är inte rädd för att använda sig av "tittupper" för att hjälpa hunden.

Anna poängterade att man skall ha löst "hela rapporten" innan man startar på en tävling. Hunden skall vara så genomtränad och vid så god kondition att den med mycken liten sannolikhet inte skulle klara sig på tävling. Dels för att vara rättvis mot hunden dels för att slippa problem som man inte vet vad de beror på. Eftersom Anna är så noga i sin träning och delar upp rapporten i små bitar har hon metoder och för hunden kända övningar att falla tillbaka på om problem uppkommer.

Pekka Steenari, Biboris Zaffi

Pekka bygger också sin rapportträning på motivation. Han börjar med att skicka hunden på ett öppet fält som vid inläring av budföring. Efter ett par träningstillfällen försöker han lägga en kulle eller kurva mellan förarna så att hunden inte ser den ena när han är hos den andra. Han tränar först i ostörd miljö tills han vet att hunden klarar att springa. Ganska tidigt lägger han in förlängningar och störningar. Förlängningarna behöver inte vara långa, det viktiga är att man inte står kvar på samma ställe. Han anser även att det är viktigt att man från början gör fyra eller fler skick. Han tycker att man får pröva och går det inte så får

Kontakt

Hem: 0660-526 10

Mobil: 0738 - 085914

Mail: mitzydorado@hotmail.com

man göra nåt annat.

Pekka använder sig ibland av "tittupper" eller rop för att nå önskat resultat, hur mycket motivationshöjande åtgärder man ska göra beror helt på hunden.

När Pekka är ute på promenader med sin hjälpförare går de med ca 200-300 meters mellanrum så hunden får springa emellan dem. Han går alltid långa promenader i skogen så att hunden får god kondition, på sommaren får Zaffi simma mycket. Zaffi har fått nya hjälpförare ett par gånger och då har Pekka låtit hunden vara mycket med den nya hjälparen. Om hunden någon gång misslyckas gör Pekka inte någon affär av saken. Han menar att många lätt skapar sig problem genom att de ska träna "svårt" med sina hundar.

Pekka poängterar att man måste öva långa liggtider innan man startar på tävling, det är oftast där hundarna brister. Kunna ligga stilla länge och ändå veta vad som ska göras.

Pekka är en praktiker, han funderar inte så mycket. Han provar och är inte rädd för att misslyckas. Jag har själv tränat med honom och tycker att han har en otrolig fingertoppskänsla för att läsa hundar, en man som "kan tala med hundar"!

Anna-Lena Wendt, Black Attraktions First of All – "Humle"

Även Anna-Lena bygger sin rapportträning på motivation. Hon har bytt hjälpförare ganska många gånger och anser att det viktigaste är att träna mycket på flockkänslan och att alltid använda samma signaler.

Grundövningar

Flockkänsla; Hunden får vara mycket med sin hjälpförare. De får leka, gå promenader, göra saker tillsammans. Hjälpföraren ska bli en initiativtagare till aktivitet för hunden. Bra övningar är uppletande, fot och inkallningar tränat på positivt sätt.

Budföringar; Hon vill att hunden ska veta vad "marsch" betyder och startar sin rapportträning med att öva budföring. Hunden är hos henne och hjälpföraren går ifrån samtidigt som denne lockar på hunden. När hunden vill springa till hjälpföraren släpper Anna-Lena hunden. Hunden får mycket belöningar när den nått fram och Anna-Lena går själv bort dit. Avslut, flocken samlas, hos hjälpföraren.

Signaler/Uppbindning; När hunden kan springa korta sträckor mellan sina två förare flyttar Anna-Lena ut träningen till skogen. Hon tar med sig alla attributen från början.

Stationsträningen läggs in direkt. Förarna upprättar gemensamt en station och sätter på hunden täcke. Hunden får ligga på en filt uppbunden vid ett träd, första gången bara ett kort tag. Hon lägger direkt in krav på att hunden ska ligga stilla och vara tyst.

Springandet/Framföring; Första skogsträningen förläggs gärna vid en naturlig "korridor", till

Kontakt

Hem: 0660-526 10

Mobil: 0738 - 085914

Mail: mitzydorado@hotmail.com

exempel vid en traktorväg. När första stationen är upprättad och hunden fått ligga ca 5 minuter tar hon hunden och går ca 100 meter, där upprättar hon en ny station. Med fördel kan vägen svänga lite eller en kulle vara emellan så att hunden inte kan se hjälpföraren från den nya stationen. När hunden legat ca 5 minuter även på den nya stationen visar sig motföraren, gör en "tittupp". Anna-Lena tar då hunden och sätter på hylsan (ska vara en startsignal för hunden), motföraren har under tiden återvänt till sin station. Hon gör en kort framföring (under förutsättning att hunden kan gå "fot") och låter hunden sitta ett par sekunder innan hon skickar den. Hon tränar med mini-framföringar direkt eftersom hon vill ha allt rätt från början. Om allt går bra denna övning så tränar hon inte med fler "tittupper".

Förlängningar; Hon lägger även in korta förlängningar direkt, ca 50-75 meter. Hon är jättenoga med att alltid värma hunden och hjälper den genom att värma i förlängningens riktning.

Svårigheter, Hon tränar svårigheter allteftersom. Lägger in vinklar tidigt i träningen och ser alltid till att någon av förarna kan se hur hunden löser problemet.

Fortsatt träning

Frispår; Anna-Lena övar mycket frispår, "utskicksträning" och har då (oftast) med alla attribut. Hon tränar då alla stationer som vanligt för att hunden ska koppla ihop övningen med rapporten. En variant på utskicksträning är "omlottkörning". Förarna och hunden samlas gemensamt i skogen. Förare 1 går iväg och hunden skickas för att själv spåra upp denne. Förare 2 ansluter sedan (fördel med snitslar så att man hittar fram) och när flocken är samlad går förare 2 iväg och så vidare, se bild.

Liggtider; Ökas successivt och varieras. Hunden bör klara liggtider upp till 45 minuter innan första tävlingsstart.

Andra hundar; Anna-Lena tränar mest själv i början. Andra hundar bör dock förekomma då och då under träningen och i varierande antal. Hon föredrar hundar som är tysta och lugna i sitt stationsuppträdande. Hon föredrar att sända sin hund först, i alla fall i inledningsskedet av träningen. Anledningen till detta är att undvika att hunden blir beroende av "drag av annan hund" och att den går på de andra hundarnas spår.

Anna-Lena bygger på träningen stegvis och hon gav några kommentarer att tänka på;

- Vinklar tidigt i träningen.
- Lättsprungen terräng men undvik stigar vid inläring.
- Variera terräng, glöm inte att träna terrängskiften. De kan ställa till det för orutinerade hundar.

Kontakt

Hem: 0660-526 10

Mobil: 0738 - 085914

Mail: mitzydorado@hotmail.com

- Öva mycket frispår så att hunden använder näsan, inte bara springer.
- Öva mycket med motivation. En motivationshöjande metod är att "flytta med" A-stationen. Man går upp och möter hunden halvvägs från B-stationen då den skickas från C eller D. "Tittupper" kan också höja motivationen hos hunden.
- Träna med "vida" stationer (fler hundar).
- Träna med långa förlängningar så att hunden skyndar sig igenom gamla stationer.
- Mycket fysisk träning. Hunden skall ha god kondition. Anna-Lena cyklar mycket, går i fri terräng och kör "back-träning" uppför.
- Var mycket noga med att värma hunden ordentligt och stretcha den efter träning.

Andra metoder än de tävlingsekipagen nämnt?

Jag känner till en annan metod (kommer från Rolf och Marianne Andersson) som kallas "babysträcka". Denna metod lärde jag mig på GMBKs sommarläger, en vecka, då jag var hjälpförare. Man övar då i en naturlig korridor i skogen. Man "upprättar" en station där förarna och hunden har jättemysigt. Därefter går den ena iväg kanske 50 meter och lockar på hunden. Hunden släpps och den mottagande ger mycket beröm. Sedan går de gemensamt tillbaka till den andre.

Man tränar på samma ställe jättemycket så att hunden känner igen situationen. Alla svårigheter, förlängningar, framföringar, uppbindning, utökande av sträcklängd, mjölsyreförlängningar, uppbindningstid, antal skick etc tränas in i den för hunden välkända miljön. Efter många träningstillfällen byter man miljö och övar hunden på andra ställen. När man övar i ny miljö backar man tillbaka och kör enkelt igen.

Om man under rapportkarriären stöter på bekymmer så löser man dem vid "babysträckan" om det är möjligt.

Litteratur om rapporthundsträning

Rapporthunden Inki & Roland Sjösten

Boken är mycket innehållsrik och beskriver mycket detaljerat allt från inläring till problemhantering. Den beskriver dessutom målsättningarna med en bra rapporthund, snabbhet, uthållighet, tystnad och störningskänslighet. Krav på förarna är enligt författarna kunskap, tid, intresse, ansvarskänsla, fantasi, uthållighet och vilja. Jag tycker det är intressant att man också ställer höga krav på förarna.

Boken beskriver utförligt hur man kan stegra momentet och delar in det i bitar; förövningar, grundövningar, sträcklängder, stationsuppträdande, förlängningar och störningar.

Kontakt

Hem: 0660-526 10

Mobil: 0738 - 085914

Mail: mitzydorado@hotmail.com

Förövningar; Skapande/fördjupande av intresset för båda förarna. Stärka flockkänslan genom att vara mycket tillsammans. Om hunden föredrar någon av de båda förarna ska man försöka bygga upp mer intresse för den andre. Träna korta, ca 50 meter, enkla budföringar i gles skog eller på ängsmark. Öva att hunden kan sitta stilla och tyst uppbunden vid ett träd. Träna linförighet i skogen. Konditionsträna hunden så att den orkar med övningarna.

Grundövningar; Öva lite längre budföringar 100-200 meter i skogen. Variera övningarna och miljön. Målet är att hunden ska kunna springa ca 500 meter i olika typer av terräng. Uppbindningstiden förlängs successivt till ca 10 minuter. Öva med störningar och andra hundar.

Sträcklängder; Man ska öka på sträcklängderna successivt. Börja på lättsprungen och lättorienterad terräng och försvåra stegvis. Undvika att blanda ihop konditionsträning med rapportträning.

Stationsuppträdande; Man ska vara noga med att öva hunden att bete sig korrekt vid stationerna. Inga ljud får förekomma och man hjälper varandra med hundarna. Viktigt att tänka på att man själv inte jäktar eftersom det kan stressa hunden.

Förlängningar; Spårövningar med mjölksyra. Först ca 75 meter långa spår sen ökar man successivt längden. Författarna vill att man börjar i spårsele och lina så att hunden lär sig hålla mjölksyrespåret. Senare ska man öva frispår.

Störningar; Författarna tränar med alla typer av störningar. Skott, människor, hundar och andra djur på sträckan. De menar att det är bättre att ha övat än att hunden råkar ut för något oförutsett på tävling.

Skillnader; Naturligtvis finns det skillnader i metoder. Jag valde "mina" tre rapporthundsförare eftersom jag visste att de tränar olika men alla har presterat mycket goda tävlingsresultat.

Inki och Roland väljer att öva mjölksyrespår med hunden kopplad, de andra väljer att träna frispår. Författarna väljer att hunden skall vara tränad att springa på alla sorters underlag, "mina" förare väljer att träna på lättsprungen mark. För övrigt anser jag att det författarna beskrivit har någon av de andra tre också berättat för mig om.

Spårdressyr Sune Johansson

Sune har i sin spårbok ägnat 10 sidor åt rapporthundsträning. Han anser att mjölksyrespår är förkastligt och gynnar endast hundar med dåligt spårintresse. Eftersom det ändå ingår i tävlingsformen anser han att man ändå bör vänja hunden vid den konstgjorda vittringen.

Han tränar in rapport genom att öva korta budföringar, ca 15-20 meter. Han använder skynke och hylsa som signaler redan från början. Avståndet mellan förarna utökas

Kontakt

Hem: 0660-526 10

Mobil: 0738 - 085914

Mail: mitzydorado@hotmail.com

eftersom och när hunden klarar ca 100 meters långa budföringar ska man pröva med andra medhjälpare. Man ska befästa grundträningen ordentligt och när man nått till ca 200 meters avstånd mellan förarna kan man öka på utbildningen snabbare.

Sune tränar med störningar tidigt. Om hunden väljer att avvika och undersöka någon störning ska man endast "fyra" hunden, inte korrigerar mer än så- Momentet bör bygga på motivation.

Sune använder sig också av att öva mycket i öppen terräng. Han menar att en bra försvåring kan vara att ena föraren försvinner bakom en kulle så att hunden inte kan se denne. Här måste hunden kanske börja använda näsan och grunden till förlängningar är lagd.

Förlängningar övar han då hunden kan springa ca 500 meter. Han lägger en grundsträcka på ca 300 meter och en förlängning på ca 200 meter. Klarar inte hunden detta så får man göra en lättare övning nästa gång.

Han övar upp hunden stegvis och försvårar allteftersom. Rapporthunden bör klara en total sträcklängd på ca 1 mil och utan konstgjord spårvätska. Detta i alla typer av terräng och väder.

Skillnader: Sune tränar mycket att få hunden att klara av alla tänkbara situationer, inte för tävling. Han vill maximera hundens kapacitet, det märks att han är tjänstehundsdressör. Förarna tränar mer för att få goda tävlingsresultat och behålla hög motivation hos hunden.

Vilka fysiska och psykiska egenskaper har förarna angett som viktiga?**Mod/dådkraft**

Hunden måste kunna arbeta självständigt. Den ska lösa svårigheter och ta sig över hinder utan stöd.

Hög motivation för att springa

Hunden måste älska att få springa. Momentet går ut på att så snabbt som möjligt röra sig mellan olika stationer

Kunna koncentrera sig/koppla av/låg stressnivå

Hunden skall kunna ligga stilla och vara lugn för att sen kunna i maxfart ge sig av till den andre föraren. Den måste kunna vila mellan skicken annars orkar hunden inte mentalt.

Korrekt byggd fysiskt/frisk

Hunden bör ha en bra kroppsbyggnad och vara frisk för att klara den fysiska ansträngningen det innebär att köra rapport.

Kontakt

Hem: 0660-526 10

Mobil: 0738 - 085914

Mail: mitzydorado@hotmail.com

God kondition

Man måste se till att hunden har god kondition eftersom det är ansträngande att springa långa sträckor. Som förare är man orättvis mot hunden om man eftersätter dennes kondition.

Vilka fallgropar vid inläring bör undvikas?**Stress**

Hunden går upp i för hög stressnivå och får svårt att koncentrera sig på uppgiften. Den skall klara att ligga eller sitta uppbunden och vara tyst. Stressar hunden får den svårt att orka med att springa.

Koncentrationssvårigheter

Hunden måste kunna koncentrera sig och lösa eventuella problem längs sträckan.

Viltintresse

Hunden bör vara viltren så att den inte jagar vilt istället för att springa mellan sina förare.

Att hunden vänder

Vänder hunden måste man försöka reda ut problemet tidigt. Analysera och ha en bra plan för hur man ska lösa det.

Hunden spårar inte, springer bara

Hunden måste använda näsan för att klara förlängningarna.

Hunden genar

Man bör se upp om hunden tenderar att gena. Då följer den inte spåret och springer lätt bort sig.

Tänka på att lösa hela rapporten, inte skynda fram

Man skall helst ha löst alla bitar i rapportmomentet innan man ens börjar tänka på att tävla. Man är inte rättvis mot sin egen hund eller sina medtävlande om man startar för tidigt. Skynda långsamt!

Lycka till!